

**ŽEMĖS ŪKIO VICEMINISTRO
EVALDO GUSTO KOMANDIRUOTĖS Į VOKIETIJĄ
ATASKAITA**

2020-01-22

Nr. 3PR-1

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti tarptautinėje žemės ūkio parodoje „Žalioji savaitė 2020“, aptarti bendradarbiavimo galimybes dvišaliuose susitikimuose su užsienio šalių žemės ūkio ministrais, tarptautinių žemės ūkio organizacijų atstovais, dalyvauti GFFA žemės ūkio viršūnių susitikime tema „Maistas visiems! Prekyba siekiant užtikrinanti saugų, įvairų ir tvarų maistą“.
2. Komandiruotės trukmė: 2020 m. sausio 16–17 d.
3. Komandiruotės vieta: Berlynas, Vokietija.
4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokamos iš Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) lėšų, nakvynės išlaidas ministrui ir viceministrui apmokėjo organizatoriai.
5. Delegacija:
 1. Andrius Palionis, žemės ūkio ministras, Lietuvos delegacijos vadovas,
 2. Darius Jonas Semaška, ambasadorius Vokietijoje,
 3. Evaldas Gustas, žemės ūkio viceministras,
 4. Rosvaldas Gorbačiovas, ministro patarėjas,
 5. Antanas Venckus, ŽŪM Tarptautinių reikalų ir eksporto skyriaus skatinimo vedėjas,
 6. Karolis Anužis, ŽŪM Tvarios žemės ūkio gamybos politikos grupės vadovas,
 7. Darius Remeika, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius,
 8. Sergejus Fedotovas, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorius,
 9. Mindaugas Milinis, žemės ūkio atašė Vokietijoje.

6. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai

Š. m. sausio 16-19 d. oficiali žemės ūkio ministro Andriaus Palionio vadovaujama delegacija lankėsi 85-ojoje Tarptautinėje maisto pramonės, žemės ūkio ir sodininkystės parodoje „Žalioji savaitė 2020“, kurioje Lietuvai atstovavo dvylika gamintojų. Lietuva šioje parodoje dalyvavo 18 kartą. Ministro delegacijos darbotvarkėje buvo numatyti ir įgyvendinti politiniai susitikimai su Ukrainos, Moldovos, Baltarusijos, Lenkijos, Latvijos ir Estijos ministrų/viceministrų delegacijomis, Vokietijos žemės ūkio ministre, ES Komisijos atstovais. „Žaliosios savaitės „ parodoje dalyvavo daugiau nei 70 užsienio šalių delegacijų.

Žemės ūkio ministerijos ekspozicijoje savo produkciją pristatė „Devyni medūs“ ir mažosios bendrijos „Medaus magija“ medaus desertai, Radviliškių kaimo kepyklos ruginė duona ir šimtalapiai, L. Sadauskienės individualios įmonės gaminti konditerijos gaminiai, uždarnosios akcinės bendrovės „Sadera“ limonadai, uždarnosios akcinės bendrovės „Šerno pėda“ mėsos gaminiai, mažosios bendrijos „Piscator“

produktai, pagaminti iš lietuviško šamo, uždarnosios akcinės bendrovės „Versala“ desertai iš agurkų, „Šušvės midaus“ midus, tautodailininkės Danutės Tikužienės gintaro ir žalvario dirbiniai, Lietuvos ūkininkų draugijos narių sukurti darbai. L. Sadauskienės individualios įmonė pristatė 45 kilogramus sveriantį šakotį. Lietuviškus, tautinio paveldo ženklų pažymėtus kremus ekspozicijoje demonstruoja uždaroji akcinė bendrovė „Eviija ir partneriai“, mažoji bendrija „Bioproduktas“ čia pristato pluoštinių kanapių sėklas, aliejų, baltymus, miltus arbatas bei kitus produktus.

Lietuvos stende ne tik buvo pristatoma kokybiška lietuviška produkcija, bet įvyko daug verslo, taip pat dvišaliai ministro Andriaus Palionio susitikimai.

Sausio 17 d. įvyko ministro A. Palionio vadovaujamos delegacijos susitikimas, kuriame dalyvavo ir E. Gustas, su Moldovos žemės ūkio, regioninės plėtros ir aplinkos ministru Ion Perju aptarti svarbiausi abiem šalims žemės ūkio klausimai ir pasirašytas dvišalis 2020–2022 m. veiklos planas, numatantis artimiausių metų bendradarbiavimo gaires. Lietuvos žemės ūkio ministras A. Palionis susitikime pabrėžė, kad Lietuva yra patikima Moldovos kelio į Europą partnerė ir rėmėja. Susitikime ministras Andrius Palionis pabrėžė, kad Žemės ūkis yra labai svarbus abiejų šalių ekonomikai ir Lietuva aktyvai dirba ir padeda Moldovai suderinti teisės aktus su Europos Sąjungos reikalavimais. Ministras Andrius Palionis pasidžiaugė, kad daug su žemės ūkiu susijusių projektų jau atlikta, bus stengiamasi padėti ir toliau. Moldovos žemės ūkio, regioninės plėtros ir aplinkos ministras Ion Perju akcentavo, kad Moldova labai vertina Lietuvos pastangas, džiaugiasi glaudžiu bendradarbiavimu, pabrėžė, kad Lietuvos patirtis yra labai svarbi, todėl labai vertina specialistų iš Lietuvos pagalbą bei pakvietė Lietuvos žemės ūkio ministrą apsilankyti Moldovoje.

Ministro Andriaus Palionio vadovaujama delegacija susitiko su Ukrainos ekonomikos plėtros, prekybos ir žemės ūkio viceministru Taras Kachka. Susitikime dalyvavo ir E. Gustas. Susitikimo metu buvo aptarti žemės ūkio reformos, maisto saugos klausimai bei plačios apimties laisvos prekybos susitarimo įgyvendinimas. Susitikime buvo aptarti sėkmingai įgyvendinti dvišaliai projektai tarp atsakingų nacionalinių institucijų. Žemės ūkio ministras A. Palionis pabrėžė, kad Lietuva ir toliau pasirengusi teikti techninę ir ekspertinę pagalbą Ukrainai tęsiant Asociacijos susitarime su ES numatytas vidaus reformas. Ukrainos žemės ūkio viceministras akcentavo sklandaus prekių judėjimo ir logistikos klausimus. Jis pabrėžė, kad augant dvišalei ES ir Ukrainos prekybai žemės ūkio ir maisto produktais, kyla iššūkių operatyviai transportuoti produkciją, todėl kaip vieną išiečių mato galimybę dar daugiau savo produkcijos eksportuoti per Klaipėdos jūrų uostą. Ministras Andrius Palionis pasiūlė Lietuvos ekspertų pagalbą baigiant Ukrainos žemės reformą. Ukrainos atstovai akcentavo, kad Lietuvos patirtis labai vertinama ir jos specialistų pagalba visada laukiama. Lietuva yra vienas patikimiausių partnerių ir ekonominiai ir prekybiniai ryšiai tarp šalių toliau stiprės. Ministras A. Palionis užtikrino, kad Lietuva ir toliau visapusiškai remis Ukrainos žmones nelengvame jų kelyje ir išreiškė viltį, kad abiejų šalių pastangos duos dar geresnių rezultatų abiejų šalių žmonėms.

Viceministras E. Gustas susitiko su Sakartvelo žemės ūkio viceministre Katja Tsilosani. E. Gustas išsakė Lietuvos paramą stiprinant ryšius su ES bei pasidžiaugė DCFTA įgyvendinimu, nors pabrėžė, kad ES acaūis aproksimacija SPS srityje galėtų būti spartesnė. Pasidžiaugta ir Lietuvos aktyviu dalyvavimu

įgyvendinant dvišalius vystomojo bendradarbiavimo projektus Sakartvele, bei išsakytas siekis stiprinti Lietuvos angažuotumą padedant įgyvendinti reikalingas vidaus reformas jų šalyje. Išreikštas noras atnaujinti žemės ūkio ministerijų veiklos planą, kuris atitiktų abiejų pusių poreikį bei abipusę naudą – tiek skatinant dvišalę prekybą žemės ūkio ir maisto produktais, tiek teikiant techninę pagalbą ar apsikeičiant patirtimi. Lietuva domina Sakartvelo patirtis vystant ir tobulinant irigacijos sistemas. Sakartvelo viceministrė pasidžiaugė Lietuvos parama ES formatuose sprendžiant jos šaliai aktualius klausimus ir padėjo už palaikymą eurointegracijos procesuose. Jau eilę metų vyksta itin sėkmingas bendradarbiavimas su Lietuvos institucijomis (pvz. produktų sertifikavimo srityje), todėl Lietuvos ekspertizė ir patirtis labai vertinami Sakartvele. Viceministrė suinteresuota, kad Lietuva dar aktyviau įsitrauktų į vystomojo bendradarbiavimo ar techninės pagalbos projektus, pažadėjo kiek įmanoma paremti Lietuvos paraiškas projektų vertinimo ir atrankos procesuose. Sakartvelo pusė išreiškė norą intensyvuoti dvišalę prekybą su Lietuva, akcentavo prekybos vynu ir alyvuogių produkcija. Nutarta, kad artimiausiu metu bus peržiūrimas dvišalis veiksmų planas, kurio pagrindu bus skatinamas dvišalis bendradarbiavimas žemės ūkio srityje.

Sausio 17 d. vykusiam trijų Baltijos šalių ir Lenkijos žemės ūkio ministrų susitikime (jame dalyvavo ir E. Gustas) buvo sutarta laikytis užsibrėžtos pozicijos dėl tiesioginių išmokų suvienodinimo bei buvo aptarti kiti regioninio bendradarbiavimo bei naujosios ES finansinės perspektyvos klausimai. Susitikimo metu ministrai sutarė, kad šalys, gindamos žemdirbių interesus derantis dėl bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) sąlygų, turi būti tvirtos ir vieningos. Tiek Lietuva, tiek kitos Baltijos šalys bei Lenkija siekia užtikrinti vienodas tiesiogines išmokas visiems ES ūkininkams. Žemės ūkio ministras Andrius Palionis pabrėžė, kad ir toliau turime siekti, kad tiesioginės išmokos žemdirbiams siektų 100 procentų ES vidurkio. Ministras A. Palionis susitikimo metu pritarė Lenkijos žemės ūkio ministrui Janui Kšyštofui Ardanovskiui, kad žemdirbiams būtų sunku įgyvendinti visus naujus aplinkosauginius reikalavimus su tuo pačiu skiriamu biudžetu. Ministras A. Palionis susitikimo metu pabrėžė, kad skirtumai tarp gaunamos paramos yra nepagrįstai dideli, juolab, kad Lietuvos ūkininkai įsipareigoję vykdyti lygiai tokius pačius ES teisės aktų reikalavimus, prisidėti ir prie klimato bei aplinkos apsaugos tikslų, kaip ir kitų ES valstybių narių žemdirbiai. Lenkijos ministras Jan Kšyštof Ardanovski pakvietė visus ministrus aiškiai išsakyti savo lūkesčius dėl BŽŪP š. m. vasario 24 d. įvyksiančiame susitikime su ES žemės ūkio komisaru Janušu Wojciechovskiu. Į susitikimą yra pakviesti ne tik Baltijos šalių, bet ir Višegrado šalių žemės ūkio ministrai. Ministrų susitikime buvo aptartas ir paukščių gripo klausimas, keliantis nerimą ne vienai Baltijos valstybei. Sutarta dar glaudžiau bendradarbiauti imantis prevencinių veiksmų prieš šią ligą.

Susitikime su Baltarusijos žemės ūkio ministru Anatolii Khotko (kuriame dalyvavo ir E. Gustas) pasidžiaugta, kad susitikimas vyksta po kelerių metų pertraukos. Baltarusijos ministras teigiamai atsiliepė apie techninį Lietuvos ir Baltarusijos institucijų bendradarbiavimą, ypač maisto saugos ir veterinarijos klausimais, iš Lietuvos pastaraisiais metais nupirkta nemažai veislinių gyvulių. Baltarusija išreiškė norą atgaivinti darbo grupės veiklą, kuri atsakinga, tarp kita ko, ir už ungurių mailiaus klausimo sprendimą. Išreikštas noras daugiau

produkcijos eksportuoti per Klaipėdos jūrų uostą, pervežant kroviniu „Lietuvos geležinkelių“ pagalba. Eksportas būtų vykdomas daugiausiai į Kiniją, kur Baltarusija turi tamprius prekybinius ryšius. A. Palionis apžvelgė dvišalę prekybą žemės ūkio ir maisto produktais, pabrėžė kad pastarųjų metų mažėjančios eksporto į šią šalį apimtys turėtų būti koreguojamos labiau atveriant rinką lietuviškiems produktams. Išreikštas tikėjimas Baltarusijos pastangomis kuo greičiau įstoti į Pasaulio prekybos organizaciją, Baltarusijos ministras akcentavo, kad su žemės ūkio aspektais susijusi stojimo derybų dalis jau baigiama. Lietuvos maisto ir veterinarijos tarnybos vadovas D. Remeika perdavė baltarusiams raštą, kuriame patvirtinama pasirengimas dirbti kartu įgalinant ir įgyvendinant visus reikalingus ES reikalavimus baltarusiškų žemės ūkio maisto prekių tranzitui per Lietuvą. Sutarta, kad techniniame lygmenyje bus palaikomas bendradarbiavimas, ieškant būdų apsieisti žemės ūkio aktualijomis ir sprendžiant kylančius klausimus.

Pasiūlymai:

- Aktyviai įgyvendinti Lietuvos ir Moldovos žemės ūkio ministrų pasirašytą 2020-2022 m. veiklos planą, identifikuojant Lietuvai aktualiausias veiklos sritis ir prisidedant prie Moldovos reformų bei teisinės aproksimacijos, įgyvendinant ES-Moldovos laisvos prekybos susitarimą; bendradarbiauti su Moldovos institucijomis, ieškant galimybių įgyvendinti dvišalius techninės pagalbos projektus Moldovoje;
- Peržiūrėti ir atnaujinti dvišalį veiklos planą su Sakartvelu 2020-2022 m., siekiant intensyvinti dvišalį bendradarbiavimą, paremtą abipuse nauda ir gerosios praktikos apsikeitimu.
- Bendradarbiauti su Ukrainos institucijomis atsižvelgiant į jų prašymus padėti įgyvendinti žemės ir kitas reformas jų šalyje;
- Palaikyti darbinius santykius su Baltarusijos institucijų atstovais, sprendžiant dvišalius su žemės ūkio prekyba, maisto kokybe ir kitus klausimus. Svarstyti dvišalės komisijos, atsakingos už ungurių mailiaus klausimą, atgaivinimą. Kartu su Lietuvos susisiektimo ministerija ir Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba spręsti žemės ūkio produktų tranzito per Lietuvą klausimus.

Viceministras

Evaldas Gustas

Žemės ūkio ministras
Audrius Palionis

2020-07-24